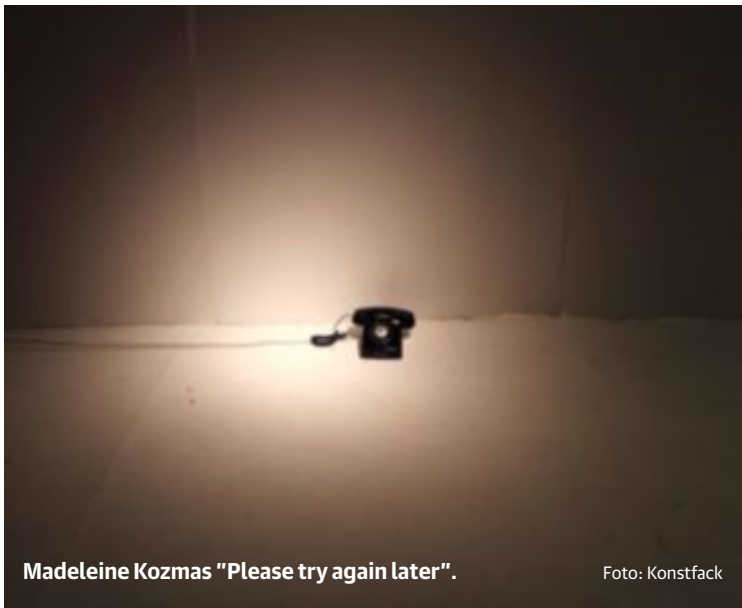
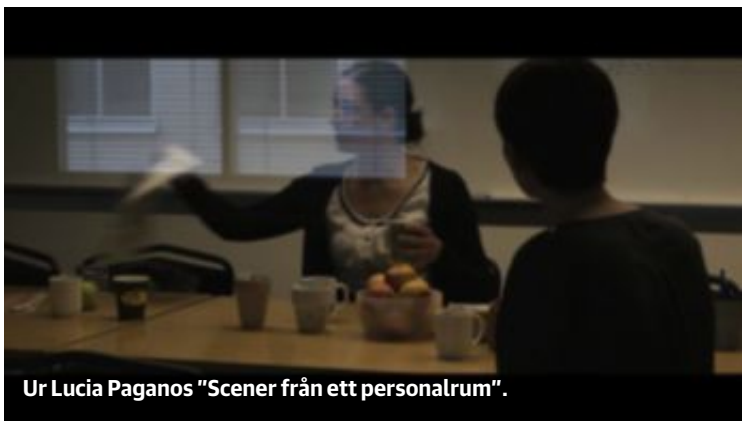

KRITIK.

Madeleine Kozmas "Please try again later".

Foto: Konstfack

Ur Lucia Paganos "Scener från ett personalrum".

Detalj från Emil Särelinns "Murkel-dansen".

Foto: Emil Särelin

Konstfacks elever har fått syn

Årets vårutställning på Konstfack präglas av projekt om angelägna samhällsfrågor och en sinnlig känsla för material. Smyckes- och metalleverna glänser mest, tycker **Bo Madestrand**.

Konst/design Vårutställning, Konstfack, Stockholm

Visas till och med 27/5

● Det har hänt något med jaggenerationen. De tycks ha lyft blicken från det egna navelluddet och upp-täckt världen omkring sig – kanske som en effekt av det hårdnande politiska klimatet, eller som en reaktion mot den ytliga selfiekulturen. Det är i alla fall intrycket man får på årets elevutställning på Konstfack, där flera av de drygt 170 studenter-

na tar sig an aktuella och angelägna ämnen, från självsvält till gentrifiering, den oetiska matindustrin och krig.

Ett av de starkaste verken är konstkandidaten Madeleine Kozmas rumsinstallation med telefonsvararmeddelanden från unga människor som precis dött i en sjukdom eller tagit livet av sig. Det är som om de raspiga, lite nonchalanta rösterna talar till oss från andra sidan, den banala vardagligheten ger inspelningarna en tragisk karaktär – särskilt i relation

till regissören Malik Bendjellouls plötsliga bortgång häromdagen. Det trånga rummet, med dess låga takhöjd, bidrar till verkets klaustrofobiska, dova stämning.

Klasskamraten Lucia Paganos film med scener från ett typiskt svenskt fikarum är mer lättäm i tilltalet, men här finns också en isande undertext. Det vardagliga småpratet avslöjar sociala hierarkier, där pikar, passiv aggression och utfrysning infekterar arbetsmiljön. Det är som om Lars Norén skulle ha

skrivit manuset till en kortfilm av Roy Andersson, här finns ett exakt tonfall och en ironisk distans som hindrar verket från att bli allt för plöjt eller didaktiskt.

På konstavdelningen märks också masterstudenten Ivar Hagrens dokumentära projekt från en sunkrog i förorten Aspudden, inte så långt från Konstfack vid Telefonplan. I text och bild visar Hagren gentrifieringens effekter i en gammal arbetarförort, där de nybyggda bostadsrättshusen reser sig som hotfulla jättar runt det slitna ölhaket. Det är en melankolisk betraktelse över en plats som inte längre riktigt hör hemma i vårt totalsanerade samhälle.

Här finns också ett par bra inomkonstnärliga verk. Emil Magnússon Borhammar har gjort en finurlig videoinstallation, där han för en inre monolog med sin mamma

om vilka krav som ställs på dagens konstnärer och hur man manövrerar sig fram på marknaden med lika delar talang och smartness. En hög plastpåsar fyllda med småsten på golvet symboliserar summan av hans studielån under skolåren – 90 240 kronor.

Här finns dessutom Anna Lidbergs dockskåp i form av en galleribyggning i skala 1:100, där samtliga masterelever visar verk i krympt skala. Lidberg har även skapat en tekniskt raffinerad installation med videofilmer och en bebodd kopieringsapparat, också den en kommentar till kontorslivets inneboende absurditet och kvävande rutiner.

Men det är ändå studenterna på smyckes- och metallutbildningen som glänser mest, precis som förra året. De förenar starka konstnärliga idéer med en materialkänsla och

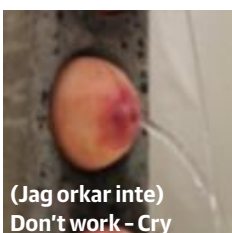
...kroppsliga verk

Gråtande

I en fontän utanför mataffären på Telefonplan har konststudenten Agnes Mohlin skapat skulpturala tillägg i form av gråtande ögon och sprutande

bröst. Långt från hennes namne Molins fontän i Kungsträdgården, alltså, men desto närmare besläktat med Niki de Saint Phalles mulligt kroppsliga fontänskulpturer.

Foto: Konstfack

(Jag orkar inte)
Don't work - Cry

Organiskt

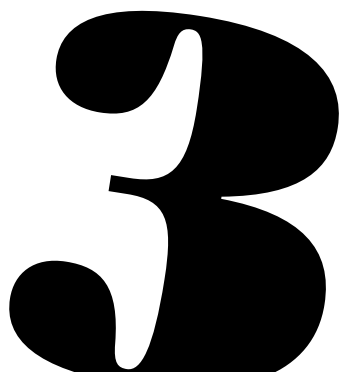
I Matilda Frids installation "Corpus Leakage" (Ädellab) får döda objekt liv. På ett matbord ligger tre organiska skulpturer, bland dem en mjuk flaska som lik-

nar en snabel eller ett inre organ som läcker vätska på den vita bordsduken, medan en annan flaska spyrt ut sitt bubblande innehåll på golvet.

Foto: Matilda Frid

"Baby bottle"

Anna Lidbergs "Gallery 1:10". Foto: Anna Lidberg

Linda Ottossons "Nothing tastes as good as skinny feels 1".

Foto: Linda Ottosson

Tilda Dalundes "Memories from a parallel future 2."

Foto: Tilda Dalunde

på omvärlden

gestaltningsförmåga som får en del av konststudenternas verk att kännas halvfärdiga. Deras verk har en sensuell, taktill kvalitet, ofta med en surrealistisk underström.

Se bara på kandidaten Tilda Dalundes installation av konservburkar som fyllda med patroner och klätts in med metalliskt tyg, en både poetisk och konkret illustration av jordens ändliga resurser och de konflikter som kan uppstå när de börjar ta slut. Alldeles intill har Emil Särelind placerat ut organiska smycken på ett bord, säregna objekt som för tankarna till inälvor eller djurkroppar, medan Linda Ottosson har skapat en serie snåriga, oroande smycken som refererar till ätstörningar.

På magisternivån har Tobias Alm gjort en grupp verktyg och ett verktygsbälte i mjukt, hudfärgat silikon som kommenterar Martin Timell-

generationens erotiserade förhållande till verktyg och avvärjar dem med feminint kodade attribut, medan Kamran Babrak skapat kopparglänsande skulpturala hybrider av kroppsdelar och bruksobjekt.

Samma sinnliga förhållande till materialitet och kroppslighet går igen hos flera textilstudenter, till exempel Rebecka M Vestergren Ahlin som skapat en klinisk installation med instrument, organiska objekt och proteser som för tankarna såväl till den franska konstnären Orlans kroppsmodifieringar som Matthew Barney's absurda filmverk.

Kvaliteten på årets utställning är genomgående jämn och hög, men vore jag gallerist eller curator är det framför allt på dessa avdelningar jag skulle söka nya talanger.

På facken för industridesign, möbler och arkitektur är däremot

stämningen mer avslagen. I arkitektur och design finns nyckeln till lösningen av många av dagens samhällsproblem, från segregering till överkonsumtion, men det är bara ett fåtal projekt som direkt kommenterar dem. Bland undantagen märks Sara Benevides kökshyllor för en mer resurssnål matförvaring, samt Arash Eskafis "smarta" fruktskål, som själv berättar vilka frukter som behöver kompletteras.

Men den stora gåtan är ändå varför studenterna på magisternivå i ämnet Storytelling har så lite att berätta. Deras projekt är, med några undantag, snåriga, otillgängliga och abstrakta, trots utbildningens fokus på historier. De stora berättelserna finns uppenbarligen någon annanstans.

Bo Madestrand
konst@dn.se

Surrealistiskt
Textilstudenten Erik Öbergs surrealistiska skulpturer av päls och textilier liknar puppor eller stympade kroppar, i den tidiga surrealistiska Meret Op-

penheims anda. En av dem har placerats i en inglasad monter som liknar en inkubator eller en kuvös med en grön nödutgångsskylt under ena benet.

Foto: Erik Öberg

Eleganta fantasier. Hilary Hahn briljerar med sin lekfulla lätthet

Musik

Hilary Hahn violin,
Cory Smythe piano

Scen: Uppsala Konsert & kongress

4. Hilary Hahn, 34 årig etablerad amerikansk violinist sedan tjugo år, behövde extranummer märkte hon. Och kortare stycken, som hon kunde spela på kammarkonserter, solo eller ackompanjerad av en pianist.

Hon bad några favorittonsättare om hjälp. 27 kompositörer nappade. Och nu finns det en skiva "The Hilary Hahn Encores" med 27 varierade stycken i hanterligt format. En inspelning med ny musik utifrån en ovanligt bra och praktisk idé.

I torsdags kväll spelade Hilary Hahn och pianisten Cory Smythe inför en fullspikad sal på Uppsala Konsert och kongress. Hon utgick från sina nykomponerade stycken, valde två av dem och lät dem kommunicera med fyra äldre kompositioner. Till exempel fick Anton Garcia Abrils "Three sighs" länka tag i Arnold Schönberg, som en gång gav henne en Grammy som bästa solist när hon tillsammans med Sveriges Radios Symfoniorkester och Esa-Pekka Salonen hade spelat in Schönbergs violinkonsert.

Och en ung Mozart fick med sin sonat för piano och violin denna kväll gå emellan Abrils tjocka dissonanser och Richard Barretts åkningar och skugglek i "Shade".

Ändå kändes nog Georg Philip Telemanns "Fantasia för soloviolin i e-moll" som kvällens höjdpunkt. Där briljerar Hilary Hahn med sin lekfulla lätthet och klarhet. Det är som om hon tar den enklaste och bästa vägen från komposition till lyssnare. Med stor integritet och utan att krångla.

Hilary Hahn och Cory Smythe på Uppsala Konsert & Kongress.

Foto: Adrian Pehrson/Rockfoto

För ett och ett halvt år sedan lyssnade jag på Anne-Sofie Mutter i Uppsala, i samma konsertlokal. Båda virtuoser, fast med vitt skilda temperament. Mutter kraftfull, muskulös som musiker och Hahn elegant och sofistikerad.

Om man vill jämföra med en tredje kvinnlig världsviolinist, Janine Jansen från Nederländerna, som också spelat i Sverige nyligen, tar Jansen en tredje väg. Intensiv, offensiv, dramatisk.

Det är tre lysande violinister som gör helt olika saker med sitt instrument och sin musikaliska kraft.

Och när Hilary Hahn, som valt fantasi som ämne för kvällen, tillsammans med den fenomenale pianisten Cory Smythe spelar Franz Schuberts "Fantasi i C-dur för violin och piano", är det verkligen blödande vackert. Bland de 27 extranummer hon hade, valde hon Max Richters enkla och stämningsfulla "Mercy"; ett stycke som säkert kommer att spelas på många jordfästningar.

Maria Schottenius
maria.schottenius@dn.se

MÅR BARNEN BRA I FÖRSKOLAN?

Förskolan har utvecklats sedan 1970-talet. Barnen förväntas nu lära sig mer. Finns tillräcklig kunskap om vilka effekter förskolan har på barn?
Ulla Waldenström, författare och forskare, aktuell med den nya boken *Mår barnen bra i förskolan?* samtalar med **Cecilia Runnström**, förlagschef och **Ylva Ellneby**, specialpedagog och författare.

TISDAG 20 MAJ KL 18.00
ABF-HUSET, SVEAVÄGEN 41, ENTRÉ 60 KR

www.abfstockholm.se

MONEY TALKS • PRAT OM PENGAR • MONEY TALKS • PRAT OM PENGAR • MONEY TALKS • PRAT OM PENGAR • MONEY TALKS

En ny ekonomisk historia om Sverige under 150 år

Mats Larsson, professor i ekonomisk historia vid Uppsala universitet
22 maj kl 18. (I samarbete med Centrum för Näringslivshistoria)

På myntkabinettet.se kan du läsa mer om våra föreläsningsskvällar.

KUNGL.
MYNTKABINETTET
Sveriges Ekonomiska Museum

Adress: Slottsbacken 6

PRAT OM PENGAR • MONEY TALKS • PRAT OM PENGAR • MONEY TALKS • PRAT OM PENGAR • MONEY TALKS • PRAT OM PEN